

अर्थ समितिमा चर्चाचर्की

गहन विषयमा सांसदले रुचि नदेखाएको गुनासो

वैकल्पिक वित्त विकास तथा परिचालन हुनुपर्ने हो नाम यो शीर्षक नै गलत छ । वैकल्पिक विकास भएको छ ।

■ **विराजभक्त श्रेष्ठ**, सांसद, रास्वपा

विधेयक पढेर आउनुपर्छ । योजना आयोगको व्यवस्थासँग तदाम्यता छ कि छैन भनेर पढेर आउनुपर्छ । नचाहिने कुरामा न्याई-न्याई गर्ने हैन ।

■ **सूर्य थापा**, सांसद, नेकपा एमाले

■ **विष्णु पौडेल**, अर्थमन्त्री

■ **सन्तोष चालिसे**, सभापति, अर्थ समिति

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- वैकल्पिक विकास वित्त परिचालन विधेयकमा महत्वपूर्ण भनिएको सूचना प्रविधिको विषय नै छुट्टेको सांसदहरूले गुनासो गरेका छन् । सोमबार अर्थ समितिमा राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)का सांसद विराजभक्त श्रेष्ठले सूचना प्रविधिको क्षेत्रलाई पर्याप्त नै ध्यान नदिएको बताएका हुन् ।

विधेयकको शीर्षक नै गलत भएको दावी गर्दै श्रेष्ठले यस्तो बताएका हुन् । 'वैकल्पिक वित्त विकास तथा परिचालन हुनुपर्ने हो नाम यो शीर्षक नै गलत छ । वैकल्पिक विकास भएको छ,' श्रेष्ठले भने, 'सरकारले बनाउन लागेको यो कानुनले आइटीलाई छोएको देखिएन । वैकल्पिक वित्त परिचालनको क्षेत्रमा जुन कुराहरू राखिएको छ, ती अहिलेकै संरचनाबाटै गर्न सकिन्छ भने छुट्टै संरचना किन आवश्यक पर्थो । सरकारले स्पष्ट पार्नुपर्छ ।'

श्रेष्ठले विधेयकमाथि टिप्पणी गर्नासाथ समितिमा सभापति सन्तोष चालिसेले छलफलमै भाग नलिने तर अन्तिम अवस्थामा आएर आलोचनामात्र गर्ने काम सांसदहरूले गर्ने गरेको दुखेसो पोखे । 'अस्तित्व दुई जना विज्ञसंग चार घण्टा छलफल गर्नु । माननीयज्यूहरू कोही पनि आउनुहुन्छ,' सभापति चालिसेले भने,

कोषमा पनि लफडा

विधेयकको दफा ५ को कोषले एक अर्बभन्दा तलका आयोजनाहरूमा लगानी नगर्ने व्यवस्थामाथि पनि रास्वपा र सत्तापक्षका सांसदहरूबीच चर्चाचर्की पर्थो । उक्त व्यवस्थालाई ५० करोड रूपैयाँसम्मका आयोजनामा लगानी गर्ने प्रवधान राख्न संशोधन परेअनुसार जानुपर्ने एमाले सांसद सूर्य थापाको राय थियो । त्यसपछि उक्त विषयमा रास्वपा सांसद विराजभक्त श्रेष्ठले सभापतिको धारणालाई समर्थन गर्दै ५० करोड रूपैयाँका आयोजनामा लगानी गर्नुपर्ने प्रावधान राख्न नहुने बताए । श्रेष्ठले भने, 'एक अर्बभन्दा तलका आयोजनाहरूमा लगानी गर्ने भनिएपछि सांसदहरूसमेत सबै कोषमा लाइन लाग्छन् ।'

► **क्रमशः पृष्ठ २ मा**

'यसबारे जानकारी पाउन बैठकमा भाग लिनुपर्ने । यति ठूलो विधेयकबारे छलफल भइरहेको छ, बैठकमा आठ जना सहभागी हुन गाह्रो छ । पास गर्ने दिनमा आएर यो बुझ्ने त्यो बुझ्ने भन्ने भएन ।'

► **क्रमशः पृष्ठ २ मा**

- ▶ तीन तर्क गर्दै थुनामुक्तका लागि रवि लामिछानेले दिएको निवेदन चार आधारले अस्वीकार्य
- ▶ थुनामै राख्ने आदेशपछि लम्बियो लामिछानेको जेलवास
- ▶ लामिछानेको मानवअधिकार थुनामा कुण्ठित भएको जिकिर

■ जेबी योञ्जन

काठमाडौं- राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) का सभापति रवि लामिछानेलाई बैंक जमानत लिएर रिहा गर्न जिल्ला अदालत रूपन्देहीले अस्वीकार गरेको छ । चारवटा आधार प्रस्तुत गर्दै अदालतले सोमबार लामिछानेलाई बैंक जमानतमा रिहा गर्न नमिल्ने निर्णय लिएको हो ।

अदालतका सूचना अधिकारी पदम अर्यालका अनुसार पहिलो आधार भनेको लामिछानेउपर सहकारी ऐन र संगठित अपराध निवारण ऐन २०७० अनुसार सजाय हुन अभियोग मागदावी लिएको पाइएकोले हो । दोस्रो आधार, लामिछानेउपरको बिगोसमेत यकीन नहुनाले हो । लामिछानेविरुद्धको मुद्दामा हाल साक्षी बुझ्नेलगायतका थप प्रमाण बुझ्ने कार्य बाँकी नै रहेकोलाई तेस्रो आधार मानिएको छ । यससँगै मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता २०७४ को दफा ७१ समेतको अवस्था विद्यमान भएको मिसिल संलग्न कागज प्रमाणबाट नदेखिएको कारणलाई चौथो आधार औल्याइएको छ ।

यिनै कारणहरू जनाएर न्यायाधीश नारायणप्रसाद सापकोटाको इजलासले लामिछानेको मागबमोजिम बैंक जमानत बुझाएर रिहा हुन पाउँ भन्ने निवेदनलाई खारेज गरिदिएको हो । लामिछाने आफ्नो भागमा पर्ने दुई करोड ७४ लाख ८४ हजार रूपैयाँ धरौटी बुझाएर रिहा हुन चाहन्छन् । रिहा हुनका लागि उनले तीनवटा तर्क अघि सारेका थिए ।

पहिलो, भैरहवास्थित कारागारको अवस्था अत्यन्त दयनीय र कष्टकर रहेको तथा आफूलाई कारागार स्थानान्तरण गर्नुपर्ने माग पनि सम्बोधन नभएको भन्दै उनले जमानतमा छुटाउनुपर्ने मागथियो ।

■ रविले दाबी गरेका तीन आधार

- १) भैरहवास्थित कारागारको अवस्था अत्यन्त दयनीय र कष्टकर रहेको तथा आफूलाई कारागार स्थानान्तरण गर्नुपर्ने माग पनि सम्बोधन नभएकोले जमानतमा छुटाउनुपर्ने ।
- २) राज्यले आफूविरुद्ध बदनियतपूर्वक मुद्दा चलाएको र मुद्दामा आफूविरुद्ध प्रमाण नै नभएको ।
- ३) सहकारी ठगीको मुद्दामा मिलापत्रको व्यवस्थासमेत रहेकोले आफूलाई हुनसक्ने अधिकतम बिगोबापतको रकम पहिले नै बुझाउन तयार रहेको ।

दोस्रो, राज्यले आफूविरुद्ध बदनियतपूर्वक मुद्दा चलाएको र मुद्दामा आफूविरुद्ध प्रमाण नै नभएकाले थुनामुक्त हुनुपर्ने तर्क गरेका थिए । तेस्रो, सहकारी ठगीको मुद्दामा मिलापत्रको व्यवस्थासमेत रहेको भन्दै उनले आफूलाई हुनसक्ने अधिकतम बिगोबापतको रकम पहिले नै बुझाउन तयार गरेका भन्दै थुनामुक्त गर्नुपर्ने माग गरेका थिए ।

त्यसका लागि रविले मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा ७१ लाई थुनामुक्तको आधार बनाएका थिए । उक्त दफामा छ, 'मुद्दाको कारवाहीको जुनसुकै अवस्थामा पनि आरोपितलाई थुना वा जमानतमा राख्न सकिने ।'

■ अदालतद्वारा प्रस्तुत चार आधार

- १) लामिछानेउपर सहकारी ऐन र संगठित अपराध निवारण ऐन २०७० अनुसार सजाय हुन अभियोग मागदावी लिएको ।
- २) लामिछानेउपरको बिगोसमेत यकीन नभएको ।
- ३) लामिछानेविरुद्धको मुद्दामा हाल साक्षी बुझ्नेलगायतका थप प्रमाण बुझ्ने कार्य बाँकी नै रहेको ।
- ४) मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता २०७४ को दफा ७१ समेतको अवस्था विद्यमान भएको मिसिल संलग्न कागज प्रमाणबाट नदेखिएको ।

'रविलाई राखिएको कोठाको अवस्था नाजुक'

रास्वपा सभापति रवि लामिछानेलाई अमानवीय तरिकाले थुनामा राखिएको भन्दै सर्वत्र विरोध भएपछि मानवअधिकार आयोग र अनौपचारिक क्षेत्र सहयोग केन्द्र (इन्सेक)ले संयुक्त अनुगमन गरेका छन् । अनुगमन गरेको आयोग सदस्य लिली थापाले लामिछानेले जेलमा आधारभूत मानवअधिकार उपभोग गर्न नपाएको बताइन् । भ्र्चाल खुला नभएको र त्यहाँको स्थिति हेर्दा मानवअधिकारको आधारभूत अवधारणाबाट हेर्दा त्यो एकदमै खराब भएको उनले बताइन् । 'सुरक्षाको कारणले त्यो बारिको, बाहिरबाट जसले पनि जे गर्न सक्छ भनेर उहाँहरूले (कारागार प्रशासनले) भन्नुभएको छ । राज्यले लिएर गएपछि त्यो कसलाई सुरक्षा दिनुपर्ने कसलाई नदिनुपर्ने राज्यको कर्तव्य हो । भ्र्चाल ढोके बन्द गरेर सुरक्षा दिने भन्ने कुरा गलत हो,' सदस्य थापाले भनिन् । लामिछानेसँग एउटा रेडियो र उनी बसिरहेको कोठामा दुईवटा फ्याचन आफूहरूले देखे पनि कोठाको अवस्था राम्रो नपाएको थापाले बताइन् ।

► **क्रमशः पृष्ठ २ मा**

अभियान चलाइरहँदा थुनामुक्तको माग गर्दै निवेदन परेको थियो । १ भदौ २०७५ बाट लागू भएको फौजदारी कार्यविधि संहिताले पुर्पक्षमा थुनामा रहेका व्यक्तिलाई बिगोबराबरको धरौटी जम्मा गरेपछि तारेख छुट्नु पाउने सुविधा दिएको छ । तर, लामिछानेको हकमा त्यो सुविधाको प्रयोग भएन ।

यसअघि सर्वोच्च अदालतले रूपन्देही जिल्ला अदालतमा विचाराधीन मुद्दाको अन्तिम फैसला नहुँदासम्म उनलाई थुनामा पठाउन आदेश दिएको थियो । उनी सहकारी ठगी प्रकरणमा गत वर्षको २ कात्तिकमा पक्राउ परेका थिए ।

► **क्रमशः पृष्ठ २ मा**

सन्दर्भः वैदेशिक रोजगार

आप्रवासी श्रमिकका लागि हाउजिङ कम्प्लेक्स बनाउँदै कुवेत सरकार

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- कुवेत सरकारले आप्रवासी श्रमिकहरूको बसोबासका लागि १२ वटा नयाँ हाउजिङ कम्प्लेक्स निर्माण गरिरहेको जनाइएको छ । विशेषगरी आप्रवासी एकल पुरुषलाई लक्षित गरी सरकारले पारिवारिक आवास क्षेत्रभन्दा बाहिर तोकिएको स्थानमा कम्प्लेक्सहरू निर्माण गरेको जनाइएको छ । यो योजनाले आप्रवासी कामदारलाई नियमन गर्ने, सहरलाई व्यवस्थित गर्ने र सामाजिक सुरक्षाको अवस्थालाई बलियो बनाउने जनाइएको छ ।

यो योजनालाई आप्रवासी श्रमिकहरूको संख्या बढी भएका जलेब अल-शुयूख जस्ता क्षेत्रहरूमा केन्द्रित गरिएको त्यहाँका सञ्चारमाध्यमले रिपोर्ट गरेका छन् । यी स्थानहरूमा अविवाहित पुरुषहरूका लागि

बनेका असुरक्षित र गैरकानुनी बासस्थानले स्वास्थ्य र सुरक्षा जोखिम बढाएको जनाइएको छ । सरकारको यो कदमले बारम्बार घट्दै आएका अपराधलगायतका

घटनाको दिगो समाधान गर्ने विश्वास लिइएको छ । त्यहाँको सरकारी प्रतिवेदनका अनुसार नयाँ मोडलमा बनाइएको आवास

► **क्रमशः पृष्ठ २ मा**

'श्रमसंसार अब डिजिटलक्रेसीको अवधारणामा'

काठमाडौं (प्रस)- श्रमसचिव डा. कृष्णहरि पुष्करले श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय डिजिटल युगलाई आत्मसात् गर्दै डिजिटलक्रेसीको अवधारणाअनुरूप मन्त्रालयले नयाँ डिजिटल पढाईहरू थप्दै लगेको बताएका छन् । सोमबार श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयमा आयोजित कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उनले समग्र श्रम चक्रलाई डिजिटलाइजेसन

गर्न 'ब्लूप्रिन्ट'को प्रयोग गरी प्रणाली निर्माणको कार्यले थप गति लिने उल्लेख गरेका छन् । सचिव पुष्करले स्वीस कन्ट्याक्टबाट श्रमसंसार र रेमी परियोजनाबाट श्रमबजार सूचना प्रणालीको प्राविधिक दस्तावेजहरूको कार्यान्वयनबाट व्युरोक्रेसी डिजिटलक्रेसीमा रूपान्तरण हुन लागेको जानकारी दिए ।

► **क्रमशः पृष्ठ २ मा**

जनहितमा जारी सन्देश

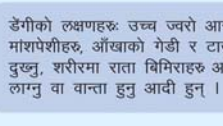

सुरक्षित रहौं
रोकथाम गरौं
नियन्त्रण गरौं

डेङ्गी रोग डेङ्गी भाइरसबाट संक्रमित एडिज जातको लामखुटेको टोकाईबाट मात्र सर्दछ ।

थोरै मात्र पानी जम्मा भएको भँडामा पनि यो लामखुटेले फुल पार्दछ र यसको वृद्धि विकास हुन्छ ।

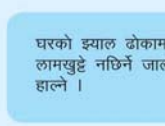
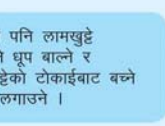
डेङ्गीको लक्षणहरू उच्च ज्वरो आउनु, जोनी र मांसपेशीहरू, आँखाको गेडी र टाउको बेस्सरी दुख्नु, शरीरमा राता बिनियहरू आउनु, वाकवाकी लाग्नु वा चक्का हुनु आदी हुन् ।

डेङ्गीबाट बच्ने उपायहरू

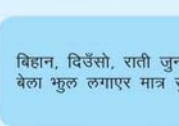
एडिज जातको लामखुटेले दिनको समयमा टोकदछ । त्यसमाथि पनि बिहान र साँझको समयमा टोकेने सम्भावना बढी भएकोले सो समयमा थप सचेत हुने ।

आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाउँहरूमा पानी जम्मा नदिने । पानी राख्ने भँडालाई लामखुटे नचिर्ने गरि राम्ररी छोपेर राख्ने ।

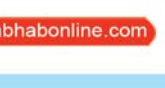
दिउँसो पनि लामखुटे भगाउने धूप बाल्ने र लामखुटेको टोकाईबाट बच्ने मलम लगाउने ।

बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला झुल लगाएर मात्र सुत्ने ।

घरको इयाल ढोकामा लामखुटे नचिर्ने जाली हाल्ने ।

पुरै शरीर ढाक्ने ढुगा लगाउने ।

लामखुटेले फुल पार्ने सक्ने संभावित घर भित्र र वरपरका पानी जमेको ठाउँहरू र पानी राख्ने भाडहरू खोजी खोजी सफा गरी र लामखुटेको फुल नष्ट गरी ।

केन्द्रीय कार्यालय पुल्चोक, ललितपुर, फोन: ०१-५१८०१८२, Web www.ncbl.coop

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

क्षेत्राधिकार

बिसिंदै सरकार

सत्तारूढ दलभित्रै आलोचनामा परेको विधेयक हो भूमि विधेयक । अध्यादेशबाट ल्याउन लागिएको यो विधेयक राष्ट्रिय सभामा सरकारको बहुमत नपुगेसँगै रोकिएको थियो । उपेन्द्र यादवको दलले ‘ग्रिन सिग्नल’ नदिएपछि सरकार हल्किएर फिर्ता भएको विधेयक प्रतिनिधिसभाबाट प्रक्रियामै पारित हुन लागेको थियो ।

यद्यपि, अहिले प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली छन् । ‘गिरिबन्धु टी स्टेट प्रकरण’मा ओलीको नाम पनि जोडिँदै आएको छ । यस प्रकरणमा सबैभन्दा चर्को आवाज उठाउने सत्तारूढ दलकै महामन्त्री विश्वप्रकाश शर्मा हुन् । प्रतिनिधिसभाबाट पारित हुन लागेको यो विधेयकमा उनै शर्माको अगुवाइमा विरोध सुरु भयो । त्यसपछि फेरि हल्किए भूमि व्यवस्थामन्त्री बलराम अधिकारी । र, पुनः संसदीय समितिमा फर्काइएको विधेयकमा मन्त्रालयले नै गडबडी गरेको पाइएको छ । भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयले भूमिसम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्न बनेको विधेयकको प्रावधानमा हेरफेर गरेको पाइएको हो ।

भूमिसम्बन्धी प्रचलित ऐनको दफा १२ छ को शीर्षकमा ‘स्वीकृत गराउनुपर्ने’ भन्ने छ । मन्त्रालयले तयार गरेको प्रतिवेदनको मस्ट्यौदामा भने ‘स्वीकृत प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने’ भनिएको छ । यसैगरी प्रचलित ऐनको दफा १२ छ मा ‘हृदबन्दीभन्दा बढी जग्गा राख्न अनुमति प्राप्त गर्नुअघि कुनै सार्वजनिक संस्था, उद्योग, कम्पनी, प्रतिष्ठान, शैक्षिक संस्था, आयोजना वा संघ संस्थाले जग्गा उपयोगसम्बन्धी विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डिपिआर) र वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन (इआइए) तयार गरी सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृत गराउनुपर्ने छ’ भन्ने उल्लेख थियो ।

संशोधन गर्न बनेको विधेयकमा सोही प्रावधानलाई पनि लामो र भद्दा बनाइएको छ । यसअघि यो व्यवस्थालाई हटाएर सरकारले यही दफामा घरजग्गा व्यवसायको जग्गा बिक्रीसम्बन्धी व्यवस्था राख्नेगरी विधेयक ल्याएको थियो । यसले नै सरकारको नियत सफा देखिँदैन । एकातिर गिरिबन्धु टी स्टेटमा हृदबन्दी छुटको सुविधा लिएर सट्टपट्ट गर्नु । अर्को विषय यही विषयमा प्रधानमन्त्री ओलीको नाम जोडिनु । यही विषयको विरोध गर्दै आएका सांसद शर्माले संशोधनको माग गर्दै समितिमा विधेयक फर्काउँदा पनि मन्त्रालयबाटै चलखेलको प्रयास हुनु ।

यी विषयले भूमिसम्बन्धी विधेयकमा सरकारमाथि थप शंका उब्जाएको छ । पछिल्ला दिनमा विधेयकमा गडबढी बढ्दो छ । यसले पनि सरकारले कतै आफ्नो क्षेत्राधिकार बिसिँएको त होइन भन्ने प्रश्न र शंकालाई थप मलजल गरेको छ । संसदीय समिति र विज्ञको कुरा नसुन्ने, संसद्को क्षेत्राधिकारमा हस्तक्षेप गर्न खोज्ने कार्य गम्भीर चुनौतीको विषय हो । कर्मचारी र प्रशासनले नै तयार पार्ने हो भने कानुन बनाउने संसद्को के काम ? यस विषयलाई संसद्ले गम्भीरताका साथ लिओस् ।

श्रम सरोकार

सामाजिक सुरक्षा कोषबाट लिन सकिने लाभ

वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकहरूको जीवन थप सुरक्षित होस् भनेर सामाजिक सुरक्षा कोषमा अनिवार्य आवद्ध हुनुपर्ने प्रावधान लागू गरिएको छ । यसका लागि उनीहरूलाई श्रम स्वीकृति लिँदा नै कोषमा आवद्ध गराइन्छ । बाध्यकारी भएकाले श्रम स्वीकृति लिने सबै कोषमा जोडिन्छन् तर यसका फाइदाहरू थाहा नपाउँदा अधिकांशले कोषमा नियमित रकम जम्मा गर्दैनन् । जसकारण अशक्तता, दुर्घटना, मृत्युजस्ता समस्या आइपुग्दा पाउनुपर्ने सुविधाबाट वञ्चित हुनुपर्ने अवस्था छ । श्रम स्वीकृति लिनेबेलामा मात्र नभई विदेशमा रहेकाहरूले पनि कोषमा आवद्ध हुन सक्छन् ।

के-के छन् फाइदा ?

योगदान रकमबाट उनीहरूले दुर्घटना तथा अशक्तता सुविधा तथा वृद्धावस्था सुरक्षा योजनामा सहभागी हुन पाउँछन् । यदि यस्ता श्रमिकको मृत्यु भएको अवस्थामा आश्रित परिवारलाई पनि कोषले सुविधा उपलब्ध गराउँछ । योगदान रकमको ७.४८ प्रतिशत रकम दुर्घटना तथा अशक्तता सुरक्षा योजना र आश्रित परिवार सुरक्षा योजनामा जम्मा हुन्छ । त्यस्तै वृद्धावस्था सुरक्षा योजनामा १३.८५ प्रतिशत रकम जम्मा हुने व्यवस्था छ ।

यो सुविधा पाउन घटना घटेको मितिभन्दा अधिको १२ महिनामा कम्तीमा नौ महिनाको योगदान रकम कोषमा जम्मा गरेको हुनुपर्ने प्रावधान छ । त्यस्तै, वृद्धावस्था सुरक्षा सुविधा प्राप्त गर्न भने योगदानकर्ताले वैदेशिक रोजगारी अन्त्य गरी नेपाल फर्किएको हुनुपर्छ । कोषमा हरेक महिना न्यूनतम दुई हजार दुई रूपैयाँ जम्मा गर्नुपर्छ । एकैपटक सात महिना वा सोभन्दा बढीको रकम जम्मा गरे १० प्रतिशतसम्म छुट पाइन्छ । वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किँदा पनि कोषमा आवद्ध हुनेले विभिन्न सुविधा पाउने व्यवस्था छ ।

योगदान रकम कसरी जम्मा गर्ने ?

रकम जम्मा गर्न कतै जानै पर्दैन । अनलाइन भुक्तानी च्यानल प्रयोगकर्ताहरूले सजिलै जम्मा गर्न सकिन्छ । कनेक्ट आर्डीपिएस, खत्ती, इ-सेवा, फोन पेलगायतका भुक्तानी प्रणालीमार्फत नियमित योगदान गर्न सकिन्छ ।

नियमित योगदान नगरे के हुन्छ ?

कोषमा नियमित योगदान नभए पाउनुपर्ने सुविधाबाट वञ्चित भइन्छ । कोषअन्तर्गतका विभिन्न योजनामध्य स्वास्थ्यसम्बन्धी सेवा पाउनका लागि पछिल्लो छ महिनाको रेकर्डमा तीन महिनाको योगदान गरेको भए पुग्छ । तर दुर्घटना, आश्रित परिवार कोषपेलगायतको सुविधा पाउन प्रत्येक महिना नियमितरूपमा जम्मा गरेको हुनुपर्दछ ।

■ मनोहर कार्की

6

युवा नीति तथा कार्यक्रम युवाहरूमा विकराल समस्याका रूपमा रहेका लागुपदार्थ दुर्व्यसन, बेरोजगारीलगायतको सम्बोधन र यस्ता समस्या समाधानको दिशामा परिलक्षित हुनुपर्दछ ।विद्यालयस्तरदेखि नै खेलकुद तथा स्वस्थ मनोरञ्जन र नवीन सिर्जनात्मक कार्यमा लगाउने दिशामा सम्बन्धित निकायको ध्यान पुगनुपर्दछ । युवालाई विकास तथा सिर्जनाका क्षेत्रमा समाहित गराउने दिशामा युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय तथा अन्य सरोकारवाला निकायको ध्यान पुगनुपर्दछ ।

‘जाग लम्क चम्क हे नौ जवान हो, आफ्नै रंगले नयाँ ढंगले रङ सिँगार्न यो...’

रत्न शमशेरले लेखेका यी शब्दहरू अहिलेको परिस्थितिसँग ठ्याक्कै उल्टो भएको छ । उसवेला देश सिँगार्न युवाहरूलाई ‘जाग लम्क’ भन्ने रत्न शमशेर हामीमाभ्न नभए पनि उनले लेखेका शब्द कालजयी नै भएको छ । ‘जाग लम्क चम्क’ होइन अहिले त ‘भाग ! भाग !’ युवाहरू देश बनाउनलाई भन्नुपर्ने भएको छ ।

विहान ४:०० बजे भाले वास्न थालेदेखि मध्यराति ११:५५ बजेसम्म पनि विभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा युवाहरू पलायनको बाटो रोजिरहेका छन् । आफ्नो भविष्य देशमा छैन भन्दै यहीं केही गर्नका लागि जान्नेभन्दा पनि भाग्नेहरूको संख्या दिन दुईगुना रात चौगुना बढेको छ ।

लेखक दाइहरूले त भिजिट भिसा नै दिएर मध्यरात ‘भाग केटा हो भाग’ भन्नुभएको आरोप कहाँ सेलाएको छ ? माकु दाइले ‘विना डेवा’ विदेश पठाउने कुरा गर्नु र राष्ट्रिय भाउजुले वैदेशिक रोजगारीका लागि पहल गर्नेछु भन्ने चुनावी भाषणले नै केटाहरूलाई भाग्न नै उन्धेरित गरिरहेको देख्न सकिन्छ ।

हरेक आँगनबाट कोही न कोही सुटकेश वोकेर निस्किरहेको छ । विद्वान छ, लायक तर

विचार

राष्ट्रिय समृद्धिका लागि युवा

विश्व मानचित्रमा विशाल छिमेकी मुलुक भारत तथा चीनको बीचमा अवस्थित सानो भूपरिवेष्ठित मुलुक हो । रूपान्तरणका समयक्रममा अल्पविकसित राष्ट्र समूहबाट विकासोन्मुख मुलुकतर्फ अग्रगमन गर्ने प्रयास गरी आएको मुलुक हो । हालै किर्गिस्तानको अवाजा सहरमा सम्पन्न भूपरिवेष्ठित विकासोन्मुख राष्ट्रको संयुक्त राष्ट्रसंघीय तेस्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनमा नेपालका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले नेपाली प्रतिनिधिमण्डलको नेतृत्व गरे । उनले उक्त सम्मेलनलाई सम्बोधन गर्दै नेपालजस्ता भूपरिवेष्ठित राष्ट्र समूहको हित प्रवर्द्धन तथा अधिकार संस्थापनको दिशामा साझा प्रयासका विविध पक्षमा विश्वमञ्चको ध्यानाकर्षण गरे । उनले सीमित वजार पहुँच, न्यून वैदेशिक लगानी तथा जलवायु परिवर्तनका प्रतिकूल प्रभावका बारेमा ध्यानाकर्षण गराए । आगामी सन् २०२६ मा नेपाल अल्पविकसित राष्ट्रबाट विकासशीलमा स्तरोन्नति हुँदै छ । यसका लागि नेपालले गरेका बहुआयामिक प्रयासका बारेसमेत प्रधानमन्त्री ओलीले जानकारी गराए ।

विश्वको दोस्रो आर्थिक शक्ति चीन तथा उदाउँदो ठूलो अर्थतन्त्रको निकट छिमेकी मुलुक भारतबाट लाभ लिनसक्ने मुलुक हो, नेपाल । विकास अभियानमा ऊर्जाशील युवा जनशक्तिको भरपुर उपयोग र रूपान्तरणमा युवाको आवश्यकताबोध गरी तत्तुर्जित नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्राथमिकता हुनुपर्छ ।

विश्वमञ्च र युवा

युवाका आयामिकता र विषयलाई सम्बोधन गर्ने गरी सन् १९९९ देखि हरेक वर्षको अगस्ट १२ मा अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवस संयुक्त राष्ट्रसंघले सुरु गरेपश्चात् नेपालमा पनि सरकारीस्तरमा वि.सं. २०७३ देखि औपचारिकरूपमा यो दिवस युवावलक्षित विविध कार्यक्रम गरी मनाइँदै आइएको छ । विद्यमान युवा नीतिमा निकै हदसम्म युवा विकास तथा रोजगारमूलक जनशक्तिलाई स्वदेशमा उपयोग गर्ने दिशामा राम्रा तथा सारभूत कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सकिएको खण्डमा रोजगार, सीप आर्जन तथा अध्ययनका लागि बर्सेनि हजारौ युवा विदेश जाने, युवा जनशक्ति पलायन हुने कथा व्यथालाई निरुत्साहित गर्न सकिन्थ्यो ।

अन्तर्राष्ट्रिय परिवेशमा युवाको पहिचान र राष्ट्र निर्माणको अभियानमा युवाको योगदानलाई विश्वमञ्चले विशेष प्राथमिकतामा राखेको छ । युवावर्गको विकास, तिनका सीप र ज्ञान तथा नवीनतम् प्रविधिमैत्री कार्यक्षमताको यथोचित्त उपयोग गर्न सक्ने । नवनिर्माण अभियानलाई प्राथमिकतामा राखी समृद्धिको ढोका खोल्नुपर्दछ । युवा वर्गको विकास र उनीहरूमा अन्तरनिहीत कार्यक्षमताको अधिकतम उपयोग गर्ने वातावरण निर्माण गनुपर्छ । शान्तिपूर्ण विश्व निर्माणमा सकल युवा वर्ग लक्षित कार्यक्रमको समन्वयात्मक र प्रभावकारी कार्यान्वयन आजको आवश्यकता हो । नेपालले पनि अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा गरेका प्रतिबद्धता र मुलुकको विकासमा युवाको भूमिकालाई मध्येनजर राखी कार्य वातावरण संस्थागतरूपमा राष्ट्रिय युवा परिषद् तथा समान प्रकृतिका संस्थाको नेतृत्वको प्रयास गरेको छ । यद्यपि, त्यसको प्रभावकारिता र विकासको मूलप्रवाहमा युवालाई समाहित गर्ने अभियानतर्फ अझ धेरै काम गर्नुपर्ने छ ।

विश्वमा आ-आफ्नो देश, काल परिस्थितिअनुसार

युवाका आवश्यकता तथा समस्याहरू रहेका छन् । विकसित देश र अतिकम विकसित तथा विकासोन्मुख विश्वका एसिया, अफ्रिका तथा ल्याटिन अमेरिकी देशका युवाहरूको आवश्यकताको पहिचान र क्षेत्रगत समस्यालाई सम्बोधन गर्ने दिशामा संयुक्त राष्ट्रसंघलगायतका निकायको प्रयासमा सम्बन्धित देशले युवा विकास तथा युवा परिचालनसम्बन्धी स्पष्ट नीतिगत कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयनमा विलम्ब गर्नु हुँदैन । साझा प्रयास र प्रतिबद्धता आजको आवश्यकता हो । भोलिको सुन्दर भविष्यको कोरा कल्पनामा मात्र हामीले हाम्रो शक्ति र ऊर्जा खर्च गर्ने समय छैन । परिवर्तन र रूपान्तरणका दिशामा ठोस कार्यको निरन्तरता चाहिन्छ । विकास र रूपान्तरणमा राष्ट्रिय नीति तथा युवालक्षित कार्यक्रममा सबै क्षेत्र र वर्गको साझा सोच, चिन्तन र दिशाबोध उजागर हुनु सान्दर्भिक देखिन्छ ।

नेपाली युवाको अवस्था

२१औं शताब्दीको चुनौती समाना गर्न सक्ने युवा जनशक्ति हाम्रो अनिवार्यता हो । युवा वर्गको योगदानको मनन गरी सरकारीस्तरमा नै युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयको अगुवाइमा विगतका वर्षहरूदेखि नै युवालक्षित कार्यक्रमहरू अघि नबढेका होइनन् । तर, विकासको मेरुदण्ड युवाहरूको समयानुकूल विकास र उनीहरूको सीप, शिक्षा तथा ज्ञानको भरपुर उपयोगको वातावरण बनाउन सकिएको छैन । सरकारी निकायले कार्यक्रम तथा नीतिगत योजनामा युवालक्षित कार्यक्रमलाई यथोचित्त बजेट विनियोजन, रोजगारीका अवसरको सिर्जना तथा स्वावलम्बी र उद्यमशील युवा जनशक्ति निर्माण गर्ने कार्यले निरन्तरता पाउन सकेको खण्डमा समृद्ध नेपालको सपना पूरा गर्न सकिन्छ ।

नवप्रवर्तनकारी, सिर्जनात्मक सोच, उद्यमशील कर्मजीवी युवा जमातलाई मुलुक निर्माणको अभियानमा अघि बढाऔं । समृद्धि तथा रचनात्मक चिन्तन, भविष्यद्रष्टा ऊर्जावान् युवाको कार्य वातावरण र निर्माणात्मक अवधारणा बोकेका युवाका सीप र जाँगरको मुलुक निर्माण महाअभियानमा समाहित ध्येय हुनुपर्छ । इमान्दार, कर्मशील तथा माटोलाई आत्मसात् गर्ने युवाशक्तिको परिचालन र नवनिर्माणको अभियानको संस्थागत विकास खोजेको छ । फितलो प्रवृत्ति र कार्य वातावरणले मुलुक उँभो लार्दैन । युवालाई दायित्वबोध गर्ने वातावरण राज्यले निर्माण गरिदियोस् ।

उत्प्रेरणा

युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयले विभिन्न क्षेत्रमा योगदान पुर्‍याउने युवा प्रतिभालाई सम्मान गर्ने परम्परा छ । राष्ट्रिय युवा प्रतिभा कार्यविधि २०७२ अनुसार उत्कृष्ट युवाहरूलाई सम्मान गरिन्छ । विशेषतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि, उद्यमशीलता, सूचना प्रविधि तथा सञ्चार, कृषि, कला तथा संस्कृति, समाजसेवा, साहित्य सिर्जना तथा सामाजिक रूपान्तरणका क्षेत्रमा उल्लेख्य योगदान पुर्‍याउने युवा प्रतिभाहरूको सम्मान गर्ने परम्पराले भोलिका युवाहरूमा कर्मशील ऊर्जा र हौसला प्रदान गर्ने छ । शिक्षित युवालाई लक्षित गरी ल्याइएको युवा स्वरोजगार कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयनमा सम्बन्धित निकायको ध्यान जाओस् । युवा उद्यमशीलता विकास तथा स्वदेशमा केही गर्ने युवाको उदाहरणीय जमात तयार गर्ने दिशामा

युवा स्वरोजगार कार्यक्रम लक्षित गरिनु पर्छ । फलतः एक हदसम्म रोजगारीका लागि खाडीलगायतका मुलुकहरूमा ओइरिने नेपाली युवाको चापलाई निश्चय नै कम गर्न सकिन्छ ।

युवा नीति तथा आयामिकता

युवा नीति तथा कार्यक्रम युवाहरूमा विकराल समस्याका रूपमा रहेका लागुपदार्थ दुर्व्यसन, बेरोजगारीलगायतको सम्बोधन र यस्ता समस्या समाधानको दिशामा परिलक्षित हुनुपर्दछ । विद्यालयस्तरदेखि नै खेलकुद तथा स्वस्थ मनोरञ्जन र नवीन सिर्जनात्मक कार्यमा लगाउने दिशामा सम्बन्धित निकायको ध्यान पुगनुपर्दछ । युवालाई विकास तथा सिर्जनाका क्षेत्रमा समाहित गराउने दिशामा युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय तथा अन्य सरोकारवाला निकायको ध्यान पुगनुपर्दछ । युवामैत्री वातावरण बनाउने कार्यलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्ने अहिलेको आवश्यकता हो ।

खेलकुद र युवा पर्यायवाची हुन् । खेलकुदले युवाको शारीरिक, मानसिक, मनोवैज्ञानिक तथा चारित्रिक विकासमा बहुआयामिक योगदान पुर्‍याउँदै आएको छ । युवालाई खेल र जीवनप्रति सधैं सँगसँगै बढाउने पद्धतिलाई प्रवर्द्धन गरिनुपर्छ । खेलकुदले युवालाई सकारात्मक र निर्माणात्मक सोच र चिन्तनको विकास गर्छ । अनुशासित र कार्यप्रति निष्ठावान् बनाउँछ । अबको चिन्तन र नीति व्यावसायिक कौशलयुक्त तथा क्षमतावान् खेलाडी उत्पादन पनि हो । जसले गर्दा वर्तमान विश्व खेलमञ्चमा प्रतिस्पर्धी र अब्बल क्षमतायुक्त खेलाडी हामीले चाहेका छौं, विश्व खेल जगतले चाहेको छ । विकास र परिवर्तनको सकारात्मक सोच र चिन्तन भएको नीति निर्माता र अभियन्ता हामीले चाहेका छौं । युवा र खेलकुदको भविष्य उज्ज्वल बनाउन सबैले आफ्नो दायित्वबोध गरौं ।

रोजगारीको वातावरण

अहिलेको मुख्य समस्या युवाहरूका लागि रोजगार तथा उनीहरूले आर्जन गरेका सीप र ज्ञानको यथोचित्त उपयोग नहुनु नै हो । नेपालका युवाहरू रोजगारीका लागि बर्सेनि हजारौको संख्यामा विभिन्न मुलुकमा रोजगारीका लागि गइरहेका छन् । पछिल्लो समयमा पूर्वी युरोपका देशहरू पनि आकर्षणको गन्तव्य बन्दै गएका छन् । मानव वेर्चविखन तथा ओसारपसारको समस्याले नेपाली समाज गाँजिएको छ । नेपाली युवाको रोजगारीको ग्यारेण्टी, तलव र ज्यालाले न्यायोचित व्यवस्थापन, सुरक्षाको प्रत्याभूति र कार्यस्थलमा दुर्घटना भएमा यथोचित्त उपचारको व्यवस्थाका लागि सम्बन्धित निकायले जुन तदारुकताका साथ कार्य गर्नु पर्दथ्यो त्यसअनुसार नभएको व्यापक गुनासो छ । वैदेशिक रोजगारीका लागि गन्तव्य मुलुक पुगेका युवाको दैनान्दिन अकाल मृत्युवरणका पाटाका कारुणिक दृश्य शवपेटिकाहरू कहिलेसम्म साक्षी बन्ने ? हाम्रो दृष्टि तथा पनि जान सकोस् ।

युवा परिवर्तनका सम्वहक हुन् । प्रवर्द्धनकर्म नेपाली युवाले अझ धेरै गर्नुपर्ने समय आएको छ । राष्ट्र परिवर्तनको मूलधारमा ल्याउने दिशामा युवालाई श्रमजीवी र क्रियाशील बनाउन सकिन्छ । स्पष्ट कार्ययोजना तथा युवालक्षित कार्यक्रमको योजनाबद्ध कार्यान्वयनमा समान दायित्वबोध हुनुपर्दछ । हाम्रा साझा चिन्तन र मनन परिलक्षित हुनुपर्दछ ।

भाग युवा हो भाग !

नै विदेश जान लाग्नु भए ? उता बालकले उत्तर दिन्छन् । हो नि, जानु त छँदै छ, उमेर ढल्केपछि जाँदा आमाको काखले, बाबुको मायाले धान्न सक्दैन कि भनेर अहिले नै जान लागेको छ ।

कोही पढ्न भनेर जान्छन्, कोही रोजगारीका लागि जानुपर्ने बाध्यता देखिएको छ । कसैलाई भ्रमण आदेश लिएर उतै लुक्नु छ । नलुकेर पनि के गर्ने । पढाइअनुसारको जागिर पाइएन, बलअनुसारको काम पाइएन । जागिर दिन सरकारसँग कारखाना छैन । उत्पादन गर्नका लागि उद्योग पनि छैन । उद्योग छ त केवल राजनीति गर्ने, जयजयकार मनाउने । यो वाद र त्यो वाद जिन्दावाद भन्ने । त्यही भएर पनि हो, भाग केटा हो भाग । सकेसम्मऽ जतिसक्दो चाँडो भाग । युवाहरू त यो देशमा बस्ने नै होइन ।

रत्न शमशेरले लेखेको जस्तो न जान्न सक्छौं न लम्कन सक्छौं न त चम्कन नै । यो देश बनाउने जिम्मेवारी तिमीहरूको काँधमा दिने हुन्न त्यही भएर भाग केटा हो । भुर्इर चरी उडेजस्तै देश छाडेर भाग ।

काम गर्नका लागि भएका उद्योग बन्द छन् । उत्पादन गर्नका लागि अनुसन्धान चाहिन्छ । यहाँ त अनुसन्धान राजनीति गर्नका लागिमात्र पाइन्छ । हजुरवाहरूले देश सिँगार्लान् ।

तिमी युवाहरूले त विगार्नेमात्र हो, त्यही भएर पनि यो देश छोडिहाल ! पढ्न जान्छु भनेर जान्छौं कि काम गर्न जान्छु भनेर जान्छौं । वा यसो घुमेर आउँछु भनेर गए पनि जाऊँ तर फर्केर नआऊ ! जाऊ केटा हो जाऊ देश छाडेर जाऊ ।

तिमी जन्मनुअघि पनि हामीले देश चलाइएका थियौं । तिमीले हाम्रा लागि जिन्दावादको नारा

लगायौ, तोडफोड गरेर हामीलाई सत्तामा पुर्‍यायौ अब तिमीहरूको कामै छैन । फेरि पनि हामीले नै देश हाँकेछौं । तिम्रा वा हजुरवालाई पनि हामीले शासन गरेका थियौ ! तिम्रा वालाई पनि हामीले नै शासन गर्‍यौ अब तिमीहरूलाई पनि हामीले नै शासन गर्ने छौं । त्यही भएर जाऊ युवा हो जाऊ । तिमीलाई जहाँ सजिलो लाग्छ त्यही जाऊ सकेसम्म स्वदेश नफर्केनेगरी जायजेथा बेच्न लगाएर पनि जाऊ ।

तिम्रा हजुरवाका पालामा पढ्न लेख्न पाइन्थ्यो । हामीले जे भन्यो त्यही हुन्थ्यो । बाको पालामा पढ्न थाले अनि हामीले जे भन्यो त्यही मान्थे र पो अहिलेसम्म शासनसत्ता चलाउन पाइएको छ । अब तिमीहरू यहाँ बस्‍यौ भने त तिमीहरूले नै शासनसत्ता चलाउँछु भन्छौं अनि त हामी बेरोजगार हुन्छौं । सरकारी ढुकुटीमा मस्त्त गर्न पाइँदैन । त्यसैले तिमीहरू युवा छौ । लायक छौ त्यसैले पनि भाग केटा हो भाग । देश छाडेर भाग । सकेसम्म उताबाट यता नफर्कनेगरी भाग । वा आमाका लागि भन्दै रेमिटचान्स पठाउन नछाड । हामी बर्सेनि तिमीहरूको सम्भनामा युवा दिवस मनाइदिउँला । विदेशीको सहयोग गराइदिउँला । बोल्नेको पिठो विक्रम त्यसैले त हामी सत्ता र शक्तिविना बाँच्न पनि सक्नेनौं । शक्तिशाली राष्ट्रले जे भन्छ त्यही मान्छौं । युवा रहे न त राजनीति गर्न पाइन्छ । न त देशको ढुकुटी चलाउन पाइन्छ ।

तिमीहरू टाठा छौ, हामीभन्दा बाडा छौ त्यसैले पनि हामीतिर हेर्दै नहेर । जतिसक्दो चाँडो भाग केटा हो भाग । देश बनाउने भन्दै सात समुद्रपारि नै लाग । जय भागशास्ति !!

जल वटाउँदै भक्तजन | दाङको घोराही उपमहानगरपालिका-५ स्थित पाण्डवेश्वर महादेव धाम, धारापानी परिसरमा रहेका १०८ शिवलिंगमा साउन महिनाको अन्तिम सोमबार जल अर्पण गर्दै भक्तजनहरू । तस्विर: कुलदीप न्यौपाने/रासस

पहिरोले मोदीको कोरुंगा गाउँ जोखिममा

पर्वत- लगातारको वर्षाका कारण जिल्लाको मोदी गाउँपालिका वडा नं २ देउपुरको कोरुंगा गाउँ जोखिममा परेको छ । भिरबाट पहिरो भर्ने क्रम नरोकिएपछि सिंगो गाउँ नै जोखिममा परेको हो । यहाँ आधा दर्जन घरपरिवारको बसोबास रहेको छ । पातीचौर-देउपुर-लप्सीबोट सडक निर्माणपछि करिव एक दशकदेखि सुरुआत भएको कोरुंगाको पहिरो बढ्दै गएर बस्तीतर्फ पुगेको हो । अहिले यहाँका पाँच घरपरिवार उच्च जोखिममा परेका छन् ।

पहिरोका कारण स्थानीय टीकाराम जैसीको घर भत्किएको छ, भने कुमार केसीको घर उच्च जोखिममा परेको छ । पहिरोले घर नै क्षतिग्रस्त भई बस्न अयोग्य भएपछि नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र स्थानीय बासिन्दाको सहयोगमा सरसामान सुरक्षित स्थानतर्फ सारिएको छ भने बस्नका लागि अस्थायी टहरासमेत निर्माण गरिएको छ । पहिरो रोकथामको

प्रयास नहुँदा यहाँका बासिन्दा रातभर जाग्राम बस्ने गरेको बाबुराम जैसीले जानकारी दिए ।

केही वर्ष पहिलेदेखि सुरु भएको पहिरोको रोकथामका लागि आवश्यक पहल हुन नसक्दा बर्सेनि भूकम्प बढ्दै गएको र जोखिम बढिरहेको स्थानीयले गुनासो गरेका छन् । पहिरो भर्ने क्रम नरोकिएकाले जुनसुकै बेला बस्ती नै दुर्घटनामा पर्ने भन्दै आवश्यक सतर्कता अपनाउन आग्रह गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रहरी नायब उपरीक्षक रविन विष्टले जानकारी दिए ।

गत वर्ष सोही पहिरोको कारण गाउँपालिकाको केन्द्रदेखि वडा नं १, २, ३ र ४ जोड्ने मुख्य सडक तीन महिना पूर्णरूपले अवरुद्ध भएको थियो । पातीचौर देउपुर लप्सीबोट सडकको कोरुंगा खण्डको भण्डै दुई किलोमिटर पक्की सडक क्षतिग्रस्त भएको छ । यस वर्ष पनि सो सडक

पूर्णरूपले अवरुद्ध बनेको छ ।

गाउँपालिकाको केन्द्र जोड्ने मुख्य सडक नै अवरुद्ध भएपछि स्थानीयले निकै सास्ती बेहोर्नुपरेको छ । अन्य वैकल्पिक सडकसमेत मर्मतसम्भार नहुँदा आवतजावतमा निकै समस्या परेको स्थानीय शिक्षक भूमिराज शर्माले जानकारी दिए । विकल्पको रूपमा रहेको बेतेनी गौँडा टापु सडक पनि स्तरोन्नति नहुँदा सञ्चालनमा कठिनाई भएको उनले बताए । नयाँ पुल मख टूली पोखरी सडक पनि ठाउँ ठाउँमा पहिरो गएर क्षतिग्रस्त भएको छ ।

वातावरणीय र भौगोलिक अवस्थालाई ख्याल नगरी अव्यवस्थित किसिमले सडक निर्माण गरिएको र ढल निकासको राम्रो व्यवस्था नभएका कारण ग्रामीण भेगका सडक निर्माण सम्पन्न नहुँदै क्षतिग्रस्त हुने गरेका छन् । वर्षाको समयमा गरिने निर्माण कार्यले पनि विपत्ति निम्त्याइरहेको स्थानीय बताउँछन् । रासस

गण्डकी प्रदेशमा सात निर्देशनालय र दुई केन्द्र खारेज

१८५ कर्मचारी दरबन्दी घटाइयो

■ प्रभाव संवाददाता

गण्डकी- गण्डकी प्रदेश सरकारले प्रदेशमा रहेका विभिन्न सातवटा निर्देशनालय र दुईवटा केन्द्र खारेजसँगै १८५ कर्मचारी दरबन्दी घटाउने निर्णय गरेको छ । प्रदेश सरकारको सोमबार बसेको मन्त्रिपरिषद्को बैठकले प्रदेशको विद्यमान खर्च कटौतीसँगै प्रशासनिक संरचनालाई मितव्ययी बनाउने लक्ष्यका साथ यो निर्णय गरिएको सोमबार यहाँ आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा मुख्यमन्त्री सुरेन्द्रराज पाण्डेले जानकारी दिए ।

निर्णयसँगै खारेज गरिएका निर्देशनालयहरूबाट प्रवाह हुँदै गरेका काम तथा सेवाहरू आगामी दिनमा मन्त्रालयका महाशाखाहरूबाटै उपलब्ध गराउने जानकारी दिँदै उनले यसबाट सेवा प्रवाहमा कुनै असर

नपर्ने बताए ।

त्यस्तै जिल्लास्तरका विभिन्न ३२ वटा निकायलाई गाभेर १७ वटामा भर्ने निर्णय गरिएको मुख्यमन्त्री पाण्डेले जानकारी दिए । निर्णयअनुसार खारेज हुने निर्देशनालयहरूमा पर्यटन, उद्योग, वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय, कृषि विकास निर्देशनालय,

पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय, पूर्वाधार विकास निर्देशनालय, वन निर्देशनालय, शिक्षा विकास निर्देशनालय र प्रादेशिक स्वास्थ्य निर्देशनालय रहेका छन् ।

खारेज भएका केन्द्रमा प्रादेशिक स्वास्थ्य तालिम केन्द्र र प्रादेशिक स्वास्थ्य अपूर्ण व्यवस्थापन केन्द्र रहेका छन् । यसअघि प्रदेशको

विद्यमान प्रशासनिक संरचना वोफिलो भएको र खर्च धान्न नसकिने अवस्था आएको भन्दै सरकारले गठन गरेको प्रदेश प्रशासनिक संरचना पुनरावलोकन अध्ययन तथा सुझाव समितिले दिएको प्रतिवेदनअनुसार प्राप्त सुझावका आधारमा यो निर्णय गरिएको उनले बताए ।

प्रतिवेदनलाई आवश्यकता र औचित्यका आधारमा क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लाने सन्दर्भमा यो कदम चालिएको उल्लेख गर्दै उनले यसबाट संरचनागत सुधार, चालु खर्च कटौती, छिटो प्रशासनसँगै मितव्ययी एवं सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउने विश्वास लिइएको उनले बताए । सरकारले १८५ जना कर्मचारीको दरबन्दी घटाएकोमा अधिकृतस्तरका ४१, सहायकस्तरका ९६ र श्रेणीबिहीन ४८ रहेको सरकारले जनाएको छ ।

कर्णालीमा ‘राउटे करिडोर’ बन्दै

काँक्रेबिहार (सुर्खेत)- कर्णाली प्रदेश सरकारले लोपोन्मुख फिरन्ते राउटे समुदायको संरक्षण गर्न राउटे करिडोर निर्माण गर्ने भएको छ । चालु आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा कर्णाली प्रदेशको राउटे नीति, राउटे समन्वय समितिको अध्ययन प्रतिवेदन, विभिन्न संवैधानिक आयोगको सिफारिस तथा राउटेको विगत १० वर्षको बसोबासस्थलको नक्सांकनका आधारमा करिडोर बनाउने भएको हो ।

कर्णालीका दैलेख, सुर्खेत, सल्यानलागायतका पहाडी जिल्लाका वन क्षेत्रमा अस्थायी टहरा बनाएर राउटे बसोबास गर्छन् । प्रदेश सरकारका सामाजिक विकासमन्त्री घनश्याम भण्डारीले आफ्नो एकवर्षे कार्यप्रगति सार्वजनिक गर्दै राउटेको संरक्षण, संवर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्न चालु आर्थिक वर्षमा राउटे करिडोर स्थापना गर्न लागिएको बताए ।

राउटे बसाइँ सन्ने क्षेत्र समेटेर बनाइने करिडोर अवधारणामा राउटे समन्वय समितिको निर्णयका आधारमा प्रोफाइल प्रकाशन गर्ने, विकास साफेदारको समन्वयमा पोषणयुक्त खाद्यसामग्री प्रदान गर्ने, राउटेका लागि प्रादेशिक तथा अन्य सरकारी अस्पतालमा निःशुल्क उपचारको व्यवस्था मिलाइने उनले बताए । यस्तै राउटे समुदायका बालबालिकालाई शिक्षाको अवसरतर्फ अग्रसर गराउन आवश्यक सामग्री विकास गरी वितरण गर्नेदेखि आवश्यक क्षमता विकासका कार्यक्रम राउटे करिडोरमाफत गरिने छ । करिडोरमाफत राउटे समुदायको संरक्षण गर्न समानुकूल कानुनी प्रबन्धसमेत गरिने छ ।

राउटे समुदाय नेपालको मौलिक सांस्कृतिक सम्पदा उल्लेख गर्दै मन्त्री भण्डारीले

उनीहरूको संरक्षण र सशक्तीकरणमा राज्य तथा समाज दुवैको साभ्ना जिम्मेवारी भएको बताए । आधुनिक शिक्षा, स्वास्थ्य सेवा र पूर्वाधारको पहुँच अत्यन्त न्यून भए पनि राज्यले भत्ता, स्वास्थ्य जाँच र जीवनस्तर सुधारका विभिन्न कार्यक्रममाफत उनीहरूलाई समावेश गर्न प्रयास गरिएको भए पनि उनीहरूको परम्परा तथा स्वतन्त्रताको सम्मान गरी विकासको मार्ग तय गर्न चुनौतीपूर्ण रहेको उनले बताए । गत आर्थिक वर्षमा उनीहरूलाई आवश्यक लताकपडा, त्रिपाल, खाद्यान्न सामग्रीलगायतका सहायता उपलब्ध गराइएको उल्लेख गर्दै विभिन्न गैरसरकारी संघसंस्थासँगको समन्वयमा राउटेलाई मूल प्रवाहीकरणमा ल्याउने प्रयास भइरहेको मन्त्री भण्डारीले बताए । रासस

मनाङमा सार्वजनिक यातायातको भाडादर घटाइयो

मनाङ (प्रस)- मनाङको बे सी सहर-चामे-खाडसार सडकमा सञ्चालित सार्वजनिक यातायातका साधनको भाडादर घटाइएको छ । साविकको तुलनामा आधा भाडादर घटाइएको हो ।

सार्वजनिक यातायात आचारसंहिता, २०६७ को परिपालना गर्नेसम्बन्धी निर्णयको पालनाका सम्बन्धमा बृहत् छलफलपश्चात् नयाँ भाडादर निर्धारण गरिएको प्रमुख जिल्ला अधिकारी मातुका आचार्यले जानकारी दिए । आगामी दिनमा उक्त आचारसंहिताको पूर्ण रूपमा परिपालना गर्न निर्देशन दिने, सोको निरन्तर अनुगमन, मूल्यांकन गर्ने तथा उल्लंघन भएको पाइएमा कानूनबमोजिम कारवाही गर्ने निर्णय गरिएको छ । साथै, सडकखण्डको अवस्थामा आएको सुधार, यात्रुको भाडादरमा भएको समायोजन तथा जिल्लाको स्वीकृत जिल्ला दररेटका आधारमा ढुवानीको दरसमेतलाई समायोजन गर्ने निर्णय गरिएको छ ।

प्रजिअ आचार्यले भने, ‘अस्थायी मार्ग तथा भाडा निर्धारण समितिको बैठकबाट भाडादर निर्धारण गरिएको छ । भाडा निर्धारण गरिएपछि स्थानीयलाई सहज हुने छ ।’ बैठकले विगतमा एक हजार ५०० रुपैयाँ भाडा लिने सो रुटको भाडादर हाल ५५० रुपैयाँ निर्धारण गरेको छ । नयाँ भाडादर आगामी भदौ १ गतेबाट लागू हुने छ ।

ताप्लि गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय रूपाटार, उदयपुर, कोशी प्रदेश, नेपाल

गाउँपालिकाद्वारा गाउँबासीहरूलाई स्वास्थ्यसम्बन्धी जानकारी मूलक सन्देश

स्वास्थ्य सम्बन्धी गाउँपालिका बासीमा सचेतना

१) गर्मीयाममा अपनानुपर्ने कुराहरू

- क) सडैगलेका बासी खानेकुराहरू नखाऔं ।
- ख) पानीलाई फिल्टर गरेर वा उमालेर मात्र खाऔं ।
- ग) लामखुट्टेको टोकाइबाट बच्न भुलको प्रयोग गरौं ।
- घ) पूरा बाउला भएको कपडा लगाऔं ।
- ङ) घरबारपरि सफा गरौं, पानी जम्ने खाल्डाखुल्दी पुरौं ।
- च) घरभित्र लामखुट्टे छिर्ने नदिन घरको झ्याल ढोकामा जाली लगाऔं ।
- ड) समय समयमा स्वास्थ्य परीक्षण गरौं ।

२) गर्भवती महिलाले ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू ।

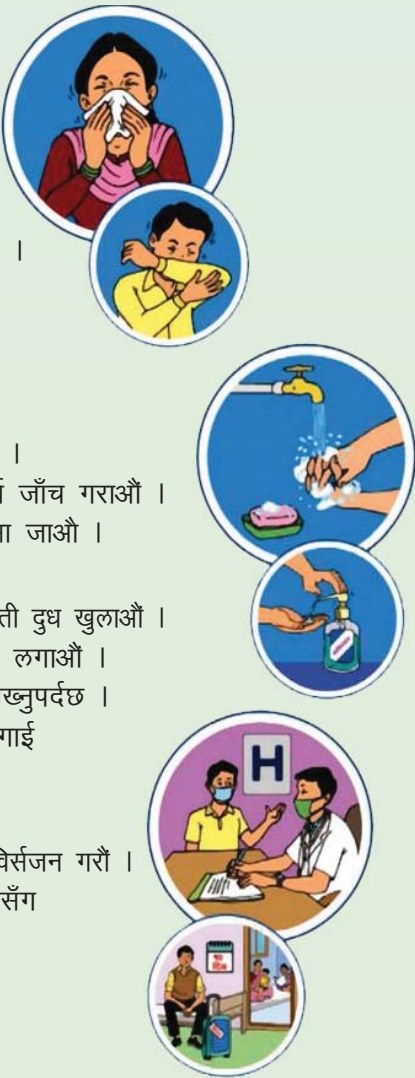
- क) नियमित स्वास्थ्य जाँच गरौं ।
- ख) पोषणयुक्त खानेकुरा खाऔं / खुवाऔं ।
- ग) चिकित्सकको सल्लाहअनुसार भिटामिन / आइरन चक्की खुवाऔं ।
- घ) गर्भवती महिलालाई ४ / ६ / ८ र ९ महिनामा ४ पटक अनिवार्य जाँच गराऔं ।
- ड) प्रसुती हुन अनिवार्य अस्पताल, Birthing Centre वा प्रसुती गृहमा जाऔं ।

३) नवजात शिशुलाई स्याहार कसरी गर्ने

- क) नवजात शिशुलाई सकेसम्म छिटो, जन्मेको १ घण्टाभित्र आमाको बिगौती दुध खुलाऔं ।
- ख) नवजातशिशुलाई आमाको नांगो छातीमा टाँसेर न्यानो पारी राख्न लगाऔं ।
- ग) जन्मन साथ नरम, सफा र सुख्खा कपडाले बेरी न्यानो पारेर राख्नुपर्दछ ।
- घ) शिशुको नाभी काटिसकेपछि संक्रमणबाट बचाउन नाभी मलम लगाई नाभीलाई सफा र सुख्खा राखौं ।

(४) भाडापसलाबाट बच्न निम्न उपायहरू अपनाऔं ।

- क) चर्पीमा मात्र दिसापिसाव गर्ने, बच्चाको दिसादिसाप पनि चर्पीमा नै विर्सजन गरौं ।
- ख) चर्पीमा गएपछि, बच्चाको चर्पी धोएपछि वा फोहोर छोएपछि राम्रोसँग साबुन पानीले हात धाऔं ।
- ग) बासी, काँचो, सडेगलेको खानेकुरा नखाऔं ।
- घ) खानेपानीको मुहान सफा र सुरक्षित राखौं ।
- (ड) आफ्नो घर, आँगन सफा राखौं ।

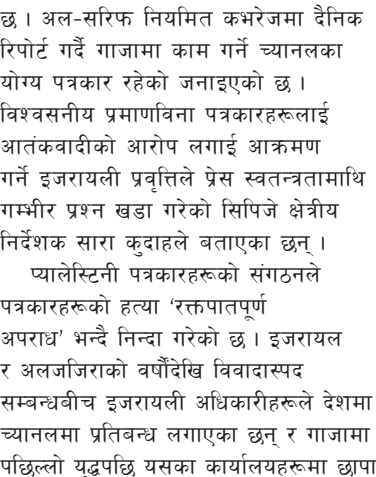
The flag of Romania is shown within the outline of the country. It consists of three vertical stripes of equal width: blue on the hoist side, yellow in the center, and red on the fly side.

संयुक्त राष्ट्रसंघका महासचिव
एटोर्नियो गुटेरेसले इजरायली
संरक्षाद्वारा गाजाको नियन्त्रण
गर्ने निर्णयप्रति गम्भीर चिन्ता व्यक्त
गरेका छन् । उनले यो निर्णयले
विनास बढाई लाखौं प्यालेस्टिनी र
बन्धकहरुको जीवनलाई जोखिममा
पर्ने बताएका छन् । मानवअधिकारका
लागि संयुक्त राष्ट्रसंघीय उच्चायुक्त
भोक्लर तुर्कले इजरायली
संरक्षार्तालाई कब्जा गरिएका गाजा पट्टीमा
नियन्त्रण गर्ने योजना रोक्न आग्रह
गरेका छन् । रासस, क्यापुए

तीन वर्षपछि अन्तर्राष्ट्रिय फौजदारी अदालतले पनि प्यालेस्टाइनलाई छुट्टै राज्यको रूपमा स्वीकार गर्‍यो । सन् २०२३ अक्टोबर ७ मा गाजामा इजरायलको आक्रमणले प्यालेस्टीनीहरू राज्यको समर्थनको विषयलाई तीव्र बनाएको छ । क्यारेबियाली देशहरू जमैका, ट्रिनिडाड एण्ड टोबागो, बार्बाडोस, बहामास

तस्विरः सिन्धुवा

अल-सरिफले हमास आतंकवादी संगठनमा आतंकवादी सेलको प्रमुखको रूपमा काम गरेकाले इजरायली नागरिक र सेनाविरुद्धका आक्रमण बढाउनका लागि जिम्मेवार रहेको आरोप लगाइएको

गाजामा प्रेस पहुँच बन्द भएपछि, विश्वभरका धेरै मिडियाहरू प्यालेस्टिनी प्रभावकारहरूले प्रदान गरेको दृन्द्रको फोटो, भिडियो र कभरेजमा निर्भर छन् । मिडिया नियन्त्रणकारी संस्था रिपोर्टर्स विदाउट बोर्डर्स (आरएसएफ) ले गत जुलाईमा युद्ध सुरु भएदेखि गाजामा अलजजिराका प्रसारणको बहातको थियो । २०० भन्दा बढी प्रसारणकारको सहायताको थियो । रसक, एएफसी

(तेहें पडळ प्रकाशित मिति: २०२४/०८/२७ नते)

यस कम्पनीको मिति २०२२/०४/२४ को साधारण सभा/विशेष साधारण सभाको निर्णय बमोजिम सासिक कम्पनी करमाया जनीजको नाममा रहेको सम्पूर्ण घल अचल सम्पत्ति तथा तिर्नु व्यहोर्नुपर्ने सम्पूर्ण कर दायित्व **अनिल रामराज एडवोकेट** (परिवर्तित नाम) कम्पनीले सक्ने व्यहोर्ने गरी कम्पनी रजिस्ट्रार कार्यालयको मिति २०२३/०९/०४ गतेको निर्णय अनुसार नाम परिवर्तन गरि **श्री करमाया एडवोकेट्स** (दता नम्बर : ३६६२३२) कायम गरिएको व्यहोरा सम्बद्ध सबैका लागि जानकारी गराइन्छ ।

[illegible]

AL MERINGE PLUS RESTAURANT AND CAFE									
एन एमटीएस नॉटिफिकेशन नं०- २०२३/०५/१३		एन एमटीएस नॉटिफिकेशन तिथि- २०२३/०५/१६			LT. NO. 303871			कार्यालय नं० ६०५२९८६७	
क्र.सं.	कामदार/रोक/पद	आगत संख्या	आवश्यक संख्या	आवश्यक संख्या	आवश्यक संख्या	आवश्यक संख्या	आवश्यक संख्या	आवश्यक संख्या	आवश्यक संख्या
1	Barista/Coffee Maker/Bar/Waiter	5	0	120	५२	६५	५२	५२	५२
2	Cleaner/Helper/worker	5	0	150	६,०००	६,०००	६,०००	६,०००	६,०००
3	Cook/Chef/ Assistant/preparer	2	0	150	५०	२२०	५०	२२०	५०
4	Supervisor/Controller/superior	2	0	150	६,०००	६,०००	६,०००	६,०००	६,०००
5	Waiter/waitress	8	0	150	६,०००	६,०००	६,०००	६,०००	६,०००

नेपालगञ्ज-नयाँ दिल्ली सीधा हवाई उडानका लागि प्रधानमन्त्रीको ध्यानाकर्षण

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीसमक्ष बाँके र बर्दियाका जनप्रतिनिधि र उद्योगी-व्यवसायीले नेपालगञ्ज-नयाँ दिल्ली सिधा हवाई उडानका लागि ध्यानाकर्षण गराइएको छ । प्रधानमन्त्री निवास, बाजुवाटारमा भएको भेटमा नेपालगञ्ज विमानस्थलमा आवश्यक पूर्वाधार विकास भइसकेकाले पश्चिम नेपालको ३२ जिल्लाको हवाई सुविधा र व्यावसायिक श्रीवृद्धिका लागि नेपालगञ्ज-नयाँ दिल्ली सिधा हवाई सेवा सञ्चालनको माग गरिएको हो । मागपत्र बुझेपछि प्रधानमन्त्री ओलीले आफू यसका लागि सकारात्मक रहेको र भारत सरकारसँग छलफल गरिने विश्वास दिलाए । उनले नेपालगञ्ज विमानस्थलको धावनमार्ग थप विस्तार र जमिन संरक्षणलगायत काममा चासो दिन आग्रह गरे । त्यसैबीच परराष्ट्रमन्त्री डा आरजु राणा देउवाले नेपालगञ्ज र भारतको नयाँदिल्ली

सिधा उडानका लागि आफूले सक्दो पहल गर्ने बताएकी छिन् । नेपालगञ्ज-नयाँ दिल्ली उडानका लागि पहल गरिदिन आग्रह गर्दै मन्त्रालयमा आएका बाँकेका प्रमुख राजनीतिक दलका नेता, संघीय संसद्मा प्रतिनिधित्व गर्ने बाँके र बर्दियाका सांसद, उद्योगी व्यवसायी, नागरिक समाजका प्रतिनिधि एवं अन्य सरोकार भएकाहरूसँग उनले सो प्रतिबद्धता व्यक्त गरिन् ।

मन्त्री डा. राणाले भनिन्, 'सो उडानका लागि मैले पहिलेदेखि नै पहल गरिराएकै छु । नेपालगञ्ज-दिल्ली उडानको एजेण्डालाई हामी प्राथमिकतामा राखेका छौं । यो उडानले नेपाल र भारतलाई नै पारस्परिक लाभ पुग्ने र अन्तरआबद्धता जति बढाउन सक्यौं त्यति धेरै नेपाललाई फाइदा पुग्ने भएकाले म यो उडानका लागि लागि पर्नेछु ।'

उनले नेपाल र भारतका बीचमा कनेक्टिभिटी बढाउन सक्दा मात्र पर्यटन, पारवहन, उद्योग व्यापार तथा जनसम्पर्कलगायतमा वृद्धि हुने र यसबाट

नेप्से परिसूचकमा २७ अंकको गिरावट

काठमाडौं (प्रस)- नेपाल स्टक एक्सचेन्ज (नेप्से) परिसूचक २७ दशमलव ९० अंकले घटेर दुई हजार ८२२ दशमलव ४६ को बिन्दुमा कायम भएको छ । सोमबार नेप्से परिसूचक शून्य दशमलव ९७ प्रतिशतले घटेको हो ।

विभिन्न ३२४ कम्पनीका दुई करोड ५० लाख ९२ हजार ४९० किता शेयर ९८ हजार ५२५ पटक खरिदविक्री हुँदा रु १० अर्ब २१ करोड एक लाख ४२ हजार ३०८ बराबरको कारोबार भएको नेप्सेले जनाएको छ ।

कारोबारमा म्युचुअल फन्ड शून्य दशमलव

१७ र अन्य समूह शून्य दशमलव ३१ प्रतिशतले बढेको छ भने अरु सबै समूहको उपसूचक घटेको छ । सबैभन्दा धेरै विकास बैक समूह दुई दशमलव ३१ र लघुवित्त समूह दुई दशमलव ३५ प्रतिशतले घटेको हो ।

बैंडक शून्य दशमलव ४१, वित्त एक दशमलव २७, होटल तथा पर्यटन शून्य दशमलव ७६, जलविद्युत् एक दशमलव ४१ र लगानी समूह दशमलव १७ प्रतिशतले घटेको छ । त्यस्तै जीवन बीमा शून्य दशमलव ८०, उत्पादन तथा प्रशोधन शून्य दशमलव ७५,

अस्तव्यस्त ‘स्मार्ट’ कृषिगाउँ

तुलसीपुर- दाङको तुलसीपुर उपमहानगरपालिका-१८ अक्कासीमा लुम्बिनी प्रदेश सरकारले ‘स्मार्ट’ कृषि गाउँका रूपमा छनोट गरेको थियो । एक पालिकामा एउटा स्मार्ट कृषि गाउँ बनाउने प्रदेश सरकारको योजनाअनुसार तुलसीपुर उपमहानगरपालिकाको स्मार्ट कृषि गाउँ भनेर अक्कासीलाई छनोट गरिएको थियो ।

विक्रम संवत् २०७७ मा सुरु भएको उक्त कार्यक्रम दुई वर्षभन्दा बढी चलेन । सुरुमा कृषिमा काम नगरे पनि पशुमा काम गर्‍यो । दुई वर्षसम्म त त्यो कार्यक्रम चल्‍यो । किसान पनि खुसी भए । तर, तेस्रो वर्षदेखि बन्द भयो । यसमा त्यहाँका ७९ परिवार आबद्ध भए । तीमध्ये ४८ परिवारले बाख्पापालन तथा ४१ परिवारले बंगुरपालन सुरु गरे । त्यसरी बंगुरपालन गर्ने किसानलाई दुईवटा बंगुर अट्ने खोर र बाख्पापालन

गर्ने किसानलाई पाँचवटासम्म बाख्पापालन गर्न सक्नेगरी खोर पनि निर्माण गरिदियो ।

सुरुआतमा किसान उत्साहित भए । तर, अहिले उनीहरू निराश छन् । ‘सरकारले स्मार्ट कृषि गाउँ बनाएर लगानी गरेपछि हामी उत्साहित भएका थियौं’, किसान टोपबहादुर बलीले भने, ‘तर, कार्यक्रम सकिएपछि हामीलाई निकै गाह्रो भयो ।’ गाउँमा अरू पनि किसान थिए, ती किसानलाई पनि समेट्न सकिएको छैन, भने खोर बनाएकाहरूमध्ये केहीले बाख्रा र बंगुर पालिरहेका छन् भने केहीले ती खोर प्रयोग पनि गरिरहेका छैनन् । स्मार्ट कृषि गाउँ लागू भएपछि कार्यालय पनि खोलिएको थियो । त्यो कार्यालयको भाडा पनि नतिरेको ३/४ वर्ष भइसकेको छ । कार्यालयका कम्प्युटर, प्रिन्टरलगायत पनि प्रयोगविहीन छन् ।

अब मात्र एक क्लिकमा...

www.prabhabonline.com

facebook

www.facebook.com/Prabhab Online

प्रभाव दैनिक

प्रभाव पब्लिकेसन प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित

मुद्रण: एन्सेस कलर प्रेस,

कार्यालय: काठमाडौं-७, सिफल, नेपाल

फोन नं.: ०१-४३७३५७७, ०१-४५८४३६८,

इमेल: prabhabdailynews@gmail.com,

विज्ञापनका लागि: marketing2prabhab@gmail.com,

प्रबन्ध निर्देशक: कृष्ण कार्की,

सम्पादक: विष्णु तामाङ

‘आर्थिक क्रान्तिका लागि वैकल्पिक वित्त कोष आवश्यक’

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- उपप्रधानमन्त्री तथा अर्थमन्त्री विष्णुप्रसाद पौडेलले सरकारको खाताबाट हुने खर्चबाट मात्रै नागरिकको विकास र समृद्धिको आकांक्षा पूरा हुन नसकेकाले वैकल्पिक स्रोतको खोजी तथा त्यसबाट मुनाफासमेत हासिल गर्नका नयाँ कानुन आवश्यक रहेको बताएका छन् ।

प्रतिनिधिसभाअन्तर्गतको अर्थ समितिको सोमबारको बैठकमा ‘वैकल्पिक विकास वित्त परिचालनका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०८२’ माथिको दफावार छलफलका क्रममा अर्थमन्त्री पौडेलले सरकारको खाताभन्दा बाहिरबाट विकासका काम अघि बढाउन यो विधेयक चाहिएको बताए ।

‘सरकारको ट्रेजरीभन्दा बाहिरबाट पनि स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन गर्न यो वैकल्पिक विकास वित्त कोष परिचालन गर्न खोजिएको छ । यो कानुन बनेर कोष स्थापना भएपछि प्रतिफलयोग्य आयोजना छनोट गर्ने र त्यसको निर्माण तथा व्यवस्थापन गर्ने हो’, मन्त्री पौडेलले भने, ‘विकासका लागि चाहिने स्रोत अभाव पूर्तिका लागि भूमिका खेल्ने र आर्थिक क्रान्तिमा ठूलो योगदान यो कोषले दिनेमा हामी आशावादी छौं । यसको मुख्य उद्देश्य मुनाफा नै हो ।’

वैकल्पिक विकास वित्त कोषबाट कृषि, वन पैदावार र खानी तथा खनिजजन्य क्षेत्रमा पनि लगानी गर्न सक्नेगरी अर्थ समितिले विधेयकमा थप गरेको छ । विधेयकअनुसार विद्युत् उत्पादन, प्रसारण तथा वितरण आयोजना, सडक, रेलमार्ग, विमानस्थल, सुरुङमार्ग, औद्योगिक विकास पूर्वाधार निर्माण (विशेष

सरकारको खाताबाट हुने खर्चबाट मात्रै नागरिकको विकास र समृद्धिको आकांक्षा पूरा हुन नसकेकाले वैकल्पिक स्रोतको खोजी तथा त्यसबाट मुनाफासमेत हासिल गर्नका नयाँ कानुन आवश्यक रहेको बताएका छन् ।

आर्थिक क्षेत्र, औद्योगिक पार्क, सुक्खा बन्दरगाह वा सूचना प्रविधि पार्क) निर्माणका लागि वैकल्पिक वित्तका स्रोत प्रयोग गर्न सकिनेछ ।

त्यस्तै, सहरी विकास पूर्वाधार निर्माण, केबुलकार, रज्जुमार्ग, पोडवेलगायत संरचना निर्माण एवम् सञ्चालनका लागि यस्ता कोष परिचालन गरिने जनाइएको छ । निजी क्षेत्रले कार्यान्वयन गर्ने सार्वजनिक-निजी साझेदारीअन्तर्गतको राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त परियोजनामा पनि कोषले लगानी गर्न सक्नेछ ।

यद्यपि, रु एक अर्बभन्दा कम लागत अनुमान भएको परियोजनामा भने कोषबाट लगानी गर्न नसकिने विधेयकमा उल्लेख छ । अर्थ समितिले पनि यो प्रावधानलाई यथावत् राखेको छ । त्यस्तै, तत्काल प्रतिफल दिन नसक्ने परियोजना, ऋण वा जमानत वापत धितो दिन नसक्ने परियोजना,

कोषले जारी गरेको ऋणपत्र वा डिबेन्चर धितो वा जमानत राखी ऋण माग गर्ने परियोजना, कुनै प्राकृतिक व्यक्तिले कार्यान्वयन गर्ने परियोजनामा कोषले लगानी गर्नेछैन ।

त्यस्तै, कोषको बहालवाला सञ्चालक वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृत वा त्यस्तो पदाधिकारी बहाल हुनुभन्दा कम्तीमा तीन वर्षअघि आधार भूत शेयर धनी, साझेदार, सञ्चालक वा सदस्य रहेको फर्म, कम्पनी वा संस्थाले कार्यान्वयन गर्ने परियोजनामा पनि लगानी गर्न नपाइने व्यवस्था विधेयकमा राखिएको छ ।

मुलुकको समृद्धि, दीगो विकास तथा उत्पादकत्व वृद्धिका लागि अत्यावश्यक पूर्वाधार परियोजना कार्यान्वयन गर्न परम्परागत लगानीका अतिरिक्त वैकल्पिक वित्त परिचालन आवश्यक रहेको भन्दै सरकारले यो विधेयक ल्याएको हो । विभिन्न किसिमका ऋणपत्र, प्रत्याभूति पत्र, स्वपुजी कोषलगायत विभिन्न वित्तीय वा मौद्रिक उपकरणमार्फत वैकल्पिक वित्त परिचालन गर्न सकिने विधेयकमा उल्लेख छ ।

विधेयकअनुसार कोषको अधिकृत पुँजी रु एक खर्ब र चूत्ता पुँजी रु २५ अर्ब हुनेछ । त्यसमा नेपाल सरकारको ५१ प्रतिशत अर्थात् रु १२ अर्ब ७५ करोड बराबरको शेयर लगानी गर्ने प्रस्ताव विधेयकमा गरिएको छ । कोषमा नेपाल सरकार, अन्तरराष्ट्रिय वित्तीय संस्था वा वदेशी बैंक वा वित्तीय संस्था, कर्मचारी सञ्चय कोष, नागरिक लगानी कोष, सामाजिक सुरक्षा कोष, विमा कम्पनीले लगानी गर्न पाउनेछन् । प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहले पनि कोषको शेयर खरिद गर्न सक्ने प्रावधान अर्थ समितिले विधेयकमा थपेको छ ।

ऊर्जामन्त्री र अस्ट्रेलियाली राजदूतबीच भेट

काठमाडौं (प्रस)- ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइमन्त्री दीपक खड्कासँग नेपालस्थित अष्ट्रेलियाका राजदूत लिआन जोनस्टनले शिष्टाचार भेट गरेका छन् ।

ऊर्जा मन्त्रालयमा सोमबार भएको भेटमा मन्त्री खड्काले नेपाललाई अस्ट्रेलियाले गर्दै आएको सहयोगप्रति आभार प्रकट गरे । मन्त्री खड्काले अष्ट्रेलियाले नेपाललाई दिँदै आएको छात्रवृत्ति तथा क्षमता विकास कार्यक्रमले नेपालको जनशक्ति सुदृढीकरणमा निर्यात गरेको भूमिकाको उच्च प्रशंसा गरे ।

भेटमा दुई देशबीचको कूटनीतिक सम्बन्धको ६५ वर्ष

प्रवेश भएकोमा खुसी व्यक्त गर्दै मन्त्री खड्काले जलविद्युत् विकास, नवीकरणीय ऊर्जा, प्रसारण प्रणाली आधुनिकीकरण, जलवायु अनुकूलित सिँचाइ, स्वच्छ ऊर्जा, पूर्वाधार र प्रविधि क्षेत्रमा सहकार्यको अपार सम्भावना रहेको बताए ।

उनले नेपालको हरित ऊर्जा रूपान्तरण यात्रामा अष्ट्रेलियाली प्रविधि र लगानीलाई स्वागत गर्ने प्रतिबद्धता जनाए । भेटका क्रममा

राजदूत जोनस्टनले मन्त्री खड्कालाई आगामी सेप्टेम्बर ८ देखि १० सम्म फ्रान्सको पेरिसमा आयोजना हुने अन्तरराष्ट्रिय पम्प स्टोरेज जलविद्युत् सम्मेलनमा सहभागी हुन औपचारिक निमन्त्रणा गरे ।

उनले नेपालले ऊर्जा क्षेत्रको विकासका लागि मन्त्री खड्काकै कार्यकालमा ऊर्जा विकास मार्गचित्र ल्याएकोमा बधाई तथा शुभकामना व्यक्त गरे । राजदूत जोनस्टनले वातावरणीय सन्तुलन कायम राख्दै जलविद्युत् विकास नेपालका लागि लाभदायी हुनेमा विश्वास व्यक्त गर्दै यस महत्वाकांक्षी योजनामा अष्ट्रेलियाको सहयोग र साझेदारी रहने आश्वासन दिए ।

मधेसमा ७७ प्रतिशत धान रोपाइँ

धनुषा (प्रस)- खडेरीको प्रभावमा परेका मधेस प्रदेशका आठ जिल्लामा हालसम्म करिब ७७ प्रतिशत धान रोपाइँ भएको छ ।

कृषि विकास निर्देशनालयका निर्देशक जितेन्द्र यादवका अनुसार सबैभन्दा बढी रोपाइँ वारामा ९५ प्रतिशत भएको छ भने सबैभन्दा कम महोत्तरीमा ६९.५ प्रतिशत रोपाइँ भएको छ ।

प्रदेशको कूल पाँच लाख ४२ हजार ५८९ हेक्टर खेती योग्य क्षेत्रमध्ये तीन लाख ७२ हजार ६४५ हेक्टरमा धान रोपाइँ हुने गरेकामा हालसम्म दुई लाख ८५ हजार ३३५ हेक्टरमा रोपाइँ भएको हो । उनका अनुसार पर्याप्त वर्षा नभए पनि बोरिडको माध्यमबाट रोपाइँको क्षेत्रफल वृद्धि भएको हो । वारा र पर्सामा गण्डक नहर, सप्तरीमा कोशी, सर्लाही र रौतहटमा बागमतीबाट किसानले सिँचाइ गरेर धान रोप्दा केही सहजता भएको छ । तर, धनुषामा कमला नदी सुक्दा समस्या भएको हो ।